

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Gabriely Mederovej v právnej veci žalobcu: **D., s. r. o., so sídlom: P. – K., Z., Č., IČO: X.** proti žalovanému: **Ing. J. M., bytom: A., T.,** zast. advokátom JUDr. J. D., so sídlom: Š., T., **o zaplatenie 1 251 486,33 Kč s príslušenstvom zo zmenky**, vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 16Cb 46/2003, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. decembra 2011, č. k. 3 Obo 185/2010-211, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Nitre ako súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 14. 09. 2005, č. k. 16Cb 46/2003-100 zrušil v celom rozsahu zmenkový platobný rozkaz vydaný menovaným súdom dňa 05. 03. 2002 pod č. k. 21Zm 54/01-7, ktorým žalovanému uložil povinnosť, aby do 3 dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatil pôvodnému žalobcovi - spoločnosti K. spol. s. r. o. sumu 1 255 616,33 Kč so 6 %-ným úrokom od 30. 04. 2001 do

zaplatenia zo sumy 1 251 486,33 Kč a trovy konania 78 680,-- Sk, alebo aby v tej istej lehote podal odôvodnené námietky. O náhrade trov konania rozhodol tak, že túto žalovanému ako úspešnému účastníkovi konania podľa § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) z dôvodov vhodných osobitného zreteľa nepriznal.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentoval tým, že z obsahu zmenky nie je jednoznačne a nepochybne zrejmé, kto bol vystaviteľom zmenky – či žalovaný ako fyzická osoba alebo či sa jednalo o právnickú osobu. Uviedol, že v časti pre označenie a podpis vystaviteľa sa na žalovanej zmenke zo dňa 19. 09. 2000 (fotokópia ktorého je založená na č. 1. 5) nachádza odtlačok pečiatky obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., s uvedením jej sídla a súčasne označenie žalovaného menom a priezviskom, dátumom narodenia a adresou trvalého bydliska. V tejto časti je tiež vlastnoručný podpis žalovaného, ktorý, vyplývajúci z výpisu z obchodného registra obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., je konateľom tejto obchodnej spoločnosti. Nakoľko podpis vystaviteľa zmenky patrí podľa ust. § 75 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon medzi podstatné náležitosti vlastnej zmenky požadované pre jej platnosť a keďže v priebehu vykonaného dokazovania sa vystaviteľ zmenky nepodarilo jednoznačne určiť, súd uzavrel, že ide o neplatnú zmenku. Na základe takejto neplatnej zmenky nemôže súd priznať jej majiteľovi ním uplatnený nárok. Vo vzťahu k druhej námietke žalovaného týkajúcej sa neobdržania finančných prostriedkov v súvislosti s pôžičkou od žalobcu, dospel súd k záveru, že sa jedná o relatívnu námietku v praxi označovanú ako neobdržanie valuty. Súd po preskúmaní existencie a dôvodnosti vzťahu medzi žalobcom a žalovaným zabezpečeného žalovanou zmenkou zistil, že žalovaný svoju námietku uplatnil dôvodne, pretože poskytnutie pôžičky žalobcom žalovanému nebolo v konaní preukázané.

Na odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa o zrušení zmenkového platobného rozkazu, ako aj žalovaného proti výroku, ktorým mu súd nepriznal náhradu trov konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 20. 12. 2011, č. k. 3Obo 185/2010-211 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 05. 03. 2002, č. k. 21Zm 54/01-7 ponechal v celom rozsahu v platnosti. Súčasne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 487,82 eur. Rozhodol tak v nadväznosti na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho zo dňa 30. 11. 2010, č. k. 1ObdoV/32/2008-175, ktorým najvyšší súd zrušil predchádzajúci rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 11. 12. 2007, č. k.

4Obo 284/2006-135, ktorým už tento zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti v celom rozsahu. Dovolací súd vo vzťahu k námietke neplatnosti zmenky pre označenie vystaviteľa na zmenke a osoby povinnej plniť zo zmenky vyslovil, že odvolací súd sa s touto námietkou vysporiadal v napadnutom rozsudku dostatočne a vecne správne. Okrem iného uviedol, že žalovaný v čase podpisu zmenky bol síce konateľom spoločnosti M., spol. s r. o., avšak pri identifikácii vystaviteľa túto funkciu neuviedol, napriek tomu, že precízne identifikoval vystaviteľa ako fyzickú osobu (menom, priezviskom, dátumom narodenia a bydliskom). Z uvedeného označenia vystaviteľa preto odvolací súd dospel k správne záveru, že výstavcom zmenky je žalovaný, ktorý je v spore pasívne legitimovaným účastníkom konania. Dovolací súd však súhlasil s druhou námietkou žalovaného spočívajúcou v tvrdení, že odvolací súd v odvolacom konaní nekonal s osobou oprávnenou konať na strane žalobcu. Poukázal na to, že na majetok pôvodného žalobcu – spoločnosti K., spol. s r. o. bol uznesením Mestského súdu v Prahe zo dňa 11. 04. 2007, sp. zn. 90K 17/07 vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený Mgr. M. K.. Účinky konkurzu tak nastali dňom 11. 04. 2007, teda osem mesiacov pred rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolací súd zdôraznil, že v konaniach, ktoré začali pred vyhlásením konkurzu, sa správca stáva účastníkom konania. Tým, že odvolací súd nezistoval, kto je účastníkom konania na strane žalobcu alebo žalovaného, porušil práva žalobcu v takom rozsahu, že je to potrebné považovať za odňatie práva konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p..

Po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením zo dňa 14. 10. 2011, č. k. 3Obo 185/2010-194 pripustil zámenu účastníka konania na strane žalobcu (z konania vystúpil správca konkurznej podstaty úpadcu K., spol. s r. o. v konkurze a na jeho miesto vstúpila spoločnosť D., s. r. o.), opätovne vec prejednal na pojednávaní dňa 20. 12. 2011 za neúčasti žalovaného, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Prítomný žalobca prehlásil, že žalovaný mu spornú zmenkovú sumu nezaplatil. Odvolací súd po tom, ako odstránil nedostatok ohľadne aktívnej legitimácie žalobcu v intenciách uznesenia dovolacieho súdu, na základe existujúceho zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že nárok žalobcu zo zmenkového platobného rozkazu je dôvodný.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 06. 02. 2012.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (ďalej tiež ako dovolateľ). Prípustnosť dovolania odôvodnil tvrdením, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., konkrétne k vade podľa § 237 písm. b/ O. s. p. (ten, kto vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania) a § 237 písm. c/ O. s. p. (účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený). Dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. (v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237), § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľ, pridržiavajúc sa svojich predchádzajúcich námietok, ktoré vzniesol v námietkovom i dovolacom konaní, opakovane namietol nekalé úmysly žalobcu, ktorý právny vzťah, ktorý mal byť žalovanou zmenkou zaistený, nikdy neoznačil. Uviedol, že počas celého konania sa nepodarilo preukázať, že by medzi sporovými stranami existoval akýkoľvek reálny právny vzťah, nakoľko zo strany žalobcu nikdy nebolo preukázané žiadne plnenie a rovnako nebolo preukázané prevzatie akýchkoľvek finančných prostriedkov zo strany žalovaného. Tým, že rozhodnutie vo veci priznáva ochranu neexistujúcemu, teda simulovanému právnomu úkonu, ktorý je od začiatku neplatný, je rozhodnutie odvolacieho súdu nezákonné. Dovolateľ tiež vyzdvihol riziko, že pokiaľ existuje čo i len minimálna pochybnosť o tom, v mene koho žalovanú zmenku podpísal, teda či ju podpísal ako štatutárny zástupca právnickej osoby - spoločnosti M., spol. s. r. o., alebo ako fyzická osoba, nie je dosť možné spravodlivo vo veci rozhodnúť. Vo vzťahu k odvolaciemu senátu, ktorý opakovane rozhodoval o jeho odvolaní, dovolateľ uviedol, že hoci nemôže namietat jeho zaujatosť, pretože o takomto konaní nemá žiadne dôkazy, avšak je presvedčený, že pokiaľ si odvolací senát, resp. jeho predsedníčka utvorila právny názor pri rozhodovaní o prvom odvolaní, pri rozhodovaní o druhom odvolaní ho meniť nebude.

K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1, veta druhá O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania

(§ 243a ods. 1 O. s. p.), v rozsahu napadnutom dovolateľom (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Nakoľko v prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného možno vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p..

Dovolateľ vo svojom dovolaní tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý vadami uvedenými v ust. § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. (ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, súčasne že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený). Ustanovenie § 237 O. s. p. má na pamäti také procesné vady konania, na ktoré má dovolací súd povinnosť vždy prihliadnuť, bez ohľadu na to, či už to účastník namieta alebo nie. Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je takouto vadou skutočne postihnuté.

Dovolateľ v dovolaní poukázal aj na existenciu dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Za vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. možno považovať skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplne alebo nesprávne zisteného skutkového stavu. O vadu konania pri zisťovaní skutkového stavu sa jedná najmä vtedy, ak pri dokazovaní súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. je daný aj v prípade, ak odvolací súd vychádzal pri hodnotení skutkového stavu z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O. s. p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne aby dokazovanie doplnil.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací súd po dôkladnom preskúmaní veci existenciu ani jedného z vyššie označených dovolacích dôvodov nevzhladol. Dovolací súd pripomína, že dovolateľ prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa vyššie citovaných ustanovení uplatnil vo svojom predchádzajúcom dovolaní zo dňa 11. 02. 2008 (č. l. 139 - 140), na základe ktorého rozhodol dovolací súd svojím uznesením zo dňa 30. 11. 2010, č. k. 1ObdoV/32/2008-175.

Odvolací súd po tom, ako mu dovolací súd v predchádzajúcom dovolacom konaní vytkol pochybenie v nedostatočnom vysporiadaní sa s postavením žalobcu v konaní, uvedený nedostatok odstránil. Je nepochybné, že oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správca; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

V novom odvolacom konaní žalobca Mgr. M. K., správca konkurznej podstaty úpadcu K., spol. s r. o. v konkurze, s ktorým mal konať odvolací súd už v rámci prvého odvolacieho konania, písomným podaním zo dňa 25. 01. 2011 (č. l. 189) súdu oznámil, že konkurz na úpadcu bol ukončený a on ako správca bol zbavený svojej funkcie. Súčasne súdu oznámil, že žalovaná pohľadávka bola v rámci konkurzu postúpená na spoločnosť D., s r. o.. Predmetné

skutočnosti súdu oznámila aj samotná spoločnosť, ktorá písomným podaním zo dňa 11. 01. 2011 (č. l. 182 – 183) požiadala súd o zmenu účastníka konania, poukazujúc na Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 26. 01. 2009, ako aj uznesenie konkurzného súdu – Mestského súdu v Prahe zo dňa 19. 06. 2008, sp. zn. 90K 17/2007, ktorým tento vyslovil súhlas s tým, aby správca konkurznej podstaty Mgr. M. K., previedol mimo dražby z konkurznej podstaty žalovanú pohľadávku a súčasne stanovil podmienky prevodu.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd v novom odvolacom konaní uznesením zo dňa 14. 10. 2011, č. k. 3Obo 185/2010-194 pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil Mgr. M. K., správca konkurznej podstaty úpadcu K., spol. s r. o. v konkurze a na jeho miesto vstúpila spoločnosť D., s. r. o.. Rešpektujúc tak právny názor dovolacieho súdu v zmysle ust. § 226 O. s. p., sa odvolací súd s aktívnou legitimáciou žalobcu vysporiadal v intenciách uznesenia dovolacieho súdu.

Odvolací súd v ďalšom vzhľadom na už existujúci skutkový stav, ktorého náležité zistenie potvrdil aj dovolací súd vo svojom predchádzajúcom uznesení zo dňa 30. 11. 2010, skonštatoval dôvodnosť nároku žalobcu zo žalovanej zmenky. Konal tak v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným vo vzťahu k námietke neplatnosti zmenky pre označenie vystaviteľa na zmenke a osoby povinnej plniť zo zmenky. Záver, že pasívne legitimovaným v spore je žalovaný ako fyzická osoba, vyplýva aj zo skutočnosti, že žalovaný v celom konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia o tom, že v súvislosti so žalovanou zmenkou mu zo strany žalobcu nebola poskytnutá nijaká pôžička.

Vo vzťahu k námietke žalovaného, hoci nie formulovanej priamo ako námietka zaujatosti vo veci konajúceho odvolacieho senátu, dovolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že po zrušení prvého rozhodnutia odvolacieho súdu, bola vec pridelená na rozhodnutie odvolaciemu senátu 3Obo podľa pravidiel stanovených v Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2010.

Podľa štvrtej časti, Čl. II, bod 3 Rozvrhu práce na rok 2010, podľa odseku 2 (*zapisovanie vecí do registrov pomocou výpočtovej techniky – elektronickej podateľne*), sa nepostupuje vo veciach, ktoré opätovne došli na Najvyšší súd Slovenskej republiky po tom, ako tento súd už konal vo veci samej a rozhodol o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku; v takom prípade koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom v senáte, ktorý vec vybavil, prípadne rozhodol naposledy. Po zrušení

rozsudku odvolacieho súdu z 11. 12. 2007 dovolacím súdom, bol s vecou súvisiaci spis dňa 30. 12. 2010 vrátený odvolaciemu súdu a predložený senátu 3Obo, v ktorom pôsobia členovia, resp. väčšina členov senátu 4Obo, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovaného vo veci samej naposledy.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nie je daná existencia žiadneho z dovolateľom uvádzaných dovolacích dôvodov, t. j. § 241 ods. 2 písm. a/, b/ ani c/ O. s. p., rovnako nebola zistená ani žiadna vada konania v zmysle § 237 O. s. p., či už namietaná alebo nenamietaná. Konštatujúc tak nedôvodnosť dovolania žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto by mal právo na náhradu trov konania. Keďže mu však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 29. novembra 2012

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.

